

การตัดสินใจของผู้สนใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรในประเทศไทย
The Decisions of Those Interested in Digital Tokens Investment for Agribusiness in Thailand
จรุงจิต อิงคภาคย์¹ ชลาธร จูเจริญ^{1*} และสุภาภรณ์ เลิศศิริ¹
Jarungjit Ingkapak¹, Chalathon Choocharoen^{1*} and Supaporn Lertsiri¹

Received: July 24, 2024

Revised: September 26, 2024

Accepted: September 27, 2024

Abstract: The objectives were to study 1) personal basic factors and socio-economic factors of those interested in digital tokens investment for agribusiness, 2) knowledge of digital assets of those interested in digital tokens investment for agribusiness and 3) the decisions by those interested in digital tokens investment for agribusiness. Data collection was obtained by questionnaire with accidental sampling method from 400 of those interested in digital tokens investment for agribusiness. Descriptive statistics are used such as frequency, percentage, mean, standard deviation. The hypothesis was tested by t-test and F-test. The research has shown that most of those interested in digital tokens investment for agribusiness were female (67.25%), with an average age of 29.15 years old, single (85.50%), had a bachelor's degree (66.00%), mostly were students (45.30%) and an average income of 34,482.47 baht/month. Those interested in digital tokens investment for agribusiness had a moderate level of knowledge about digital assets (mean = 15.17), and the decisions of those interested in digital tokens investment for agribusiness was moderate (mean = 2.33). The hypothesis testing was found that those interested in digital tokens investment for agribusiness had different age, knowledge about digital assets, occupations and an average monthly income making the investment decisions in digital tokens for agribusiness differed at a statistical significance level of 0.01 and 0.05 respectively.

Keywords: Agribusiness, Decision, Digital tokens, Investment

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม 2) ความรู้ในสินทรัพย์ดิจิทัล และ 3) การตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t-test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า ผู้สนใจโทเคนดิจิทัลมากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 67.25) อายุเฉลี่ย 29.15 ปี มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 85.5) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 66.00) เป็นนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 45.30) รายได้เฉลี่ย 34,482.47 บาทต่อเดือน ผู้สนใจโทเคนดิจิทัลมีความรู้ทางด้านสินทรัพย์ดิจิทัลในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 15.17 คะแนน) และการตัดสินใจของผู้สนใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.33) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุ ความรู้ในสินทรัพย์ดิจิทัล อาชีพและรายได้ที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ธุรกิจการเกษตร, การตัดสินใจ, โทเคนดิจิทัล, ลงทุน

¹ ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900

¹ Department of Agricultural Extension and Communication, Faculty Agriculture, Kasetsart University, Bangkok 10900

* Corresponding author: fagrchch@ku.ac.th

คำนำ

ประเทศไทยเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญ เนื่องจากมีภูมิประเทศที่เอื้อต่อการทำเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรหรือมีความเกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรมมาโดยตลอด ซึ่งได้สร้างความมั่นคงทางอาหารและรายได้ให้กับประเทศ นอกจากนี้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) (สุภัทร, 2562) ยังได้ให้ความสำคัญกับมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาประเทศในทุกภาคส่วน รวมถึงภาคการเกษตร โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้กำหนดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาภาคเกษตรกรรมผ่านการต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตทั้งในเชิงปริมาณและมูลค่า รวมถึงส่งเสริมความหลากหลายของสินค้าเกษตรอีกด้วย อีกทั้งกรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเกษตร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2560) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “เกษตรกรรมมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีรายได้ที่มั่นคง” เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการทำงาน ส่งเสริมการเกษตรในระยะยาว นโยบายของประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคการเกษตรนั้นมีเป้าหมายหลักในการเพิ่มรายได้และความมั่นคงให้กับเกษตรกร การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร และการเพิ่มความยั่งยืนในระบบการผลิต การผลักดันนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ซึ่งมีการมุ่งเน้นในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และการส่งเสริมการเกษตรสมัยใหม่ ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและปรับปรุงภาคการเกษตรให้ก้าวทันตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจโลก โดยการประยุกต์ใช้ระบบอัจฉริยะ (Admin Thai Media PR, 2019) นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการเพาะปลูก การผลิต การจัดการ และการตลาด เพื่อพัฒนาไปสู่การทำเกษตรแบบแม่นยำมากขึ้น ซึ่งเกษตรกรสามารถควบคุมทุกอย่างผ่าน

ระบบอินเทอร์เน็ตได้ เป็นการนำเทคโนโลยีจำพวก Internet of Things (IoT), Machine Learning และ Artificial Intelligence (AI) มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะพบได้ว่าเมื่อเกษตรกรหรือผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรที่จะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต (increase productivity) ช่วยลดต้นทุนได้ในระยะยาว (save cost) ลดความผิดพลาดจากการกระทำของมนุษย์ (human errors) เป็นความพยายามในการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตแทนที่จะเน้นแต่ปริมาณ (create value) จำเป็นต้องเพิ่มการลงทุนเพื่อเพิ่มผลตอบแทนที่มากขึ้นในอนาคต แต่ในปัจจุบันมีหลายปัจจัยที่ส่งผลให้การทำธุรกิจการเกษตรไม่สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรดิจิทัลหรือเกษตรอัจฉริยะด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมได้ โดยมีสาเหตุหลักคือ มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในตลาดทุนของเกษตรกรหรือผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตร (จอมขวัญ, 2563) จะเห็นว่าสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นนวัตกรรมทางการเงินรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจและอาจมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของเกษตรกรหรือผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตร อีกทั้งยังเปิดโอกาสใหม่ในการระดมทุนเพื่อพัฒนาภาคเกษตรไทยได้ในอนาคต

ในปัจจุบันสินทรัพย์ดิจิทัลได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในสังคมไทย (Intelligence Team, 2023) โดยทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้เปิดเผยว่าในช่วงที่วิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิดกำลังส่งผลกระทบต่อทุกภาคธุรกิจอยู่นั้น การลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลในประเทศไทยกลับคึกคักและมีผู้สนใจเป็นจำนวนมาก โดยในไตรมาสที่สองปี 2565 มีบัญชีซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลที่เปิดผ่านศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลในประเทศไทยจำนวนทั้งสิ้น 2.9 ล้านบัญชี (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2565) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ ช่วงเวลาเดียวกันที่มี 5.5 ล้านบัญชี (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2566) จะเห็นได้ว่าแม้สินทรัพย์ดิจิทัลเริ่มเป็นที่รู้จักในเวลาไม่นาน

แต่ได้รับความนิยมนิยามในภาคการลงทุนของไทยอย่างมาก ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกในการระดมทุนที่นอกเหนือจากรูปแบบดั้งเดิม ซึ่งส่งผลดีต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศ

ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่หรือผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรจึงสามารถใช้ประโยชน์จากการระดมทุนในรูปแบบของโทเคนดิจิทัลซึ่งเป็นหนึ่งในสินทรัพย์ดิจิทัลในการระดมทุนและเข้าถึงแหล่งเงินทุน จึงเป็นทางเลือกใหม่ของเกษตรกรหรือผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรในการพัฒนาเป็นเกษตรกรดิจิทัลหรือเกษตรกรอัจฉริยะต่อไปได้ และก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ของการทำเกษตรกรรมสมัยใหม่ได้อย่างเต็มรูปแบบ แม้ว่าการตัดสินใจลงทุนในโทเคนดิจิทัลยังคงเป็นเรื่องใหม่และซับซ้อนสำหรับผู้สนใจลงทุน ภาคการเกษตรของประเทศไทย การศึกษาการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรจึงมีความจำเป็นเพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและพัฒนาแนวทางรวมถึงเป็นทางเลือกของผู้ที่สนใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร ให้ตรงกับความต้องการของผู้สนใจลงทุนในโทเคนดิจิทัลต่อไป ซึ่งจักเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางและเพื่อส่งเสริมการลงทุนในโทเคนดิจิทัลให้เป็นที่ยอมรับและเป็นประโยชน์มากขึ้นในภาคการเกษตรของประเทศไทย นอกจากนี้ยังสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้เพื่อสนับสนุนนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาภาคการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

อุปกรณ์และวิธีการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณประชากรที่ทำการศึกษา คือ ผู้สนใจลงทุนสินทรัพย์ดิจิทัลที่เปิดบัญชีผ่านศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลในประเทศ มีจำนวนทั้งสิ้น 2,932,536 บัญชี (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2565) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สนใจลงทุนสินทรัพย์ดิจิทัลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มแอฟลิเคชัน Facebook Page (Table 1) ได้แก่ Binance Thai Community Club, Bitcoin Crypto Thailand, Bitcoin Thai Community, และ BITKUB หัดเทรด มือใหม่!!! ซึ่งเป็น Facebook Page ที่มีผู้สนใจลงทุนสินทรัพย์

ดิจิทัลที่เป็นสมาชิกมากที่สุด 4 อันดับแรก และแบ่งกลุ่มละ 100 ราย รวมทั้งสิ้นจำนวน 400 ราย โดยอ้างอิงจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (sample size) โดยใช้สูตรคำนวณ ของทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) เป็นผู้ที่มีความยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยผ่านทางกูเกิลฟอร์ม (Google form) ที่ผู้วิจัยได้โพสต์ลงใน Facebook Page ในแต่ละกลุ่ม โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2567 ประกอบด้วยคำถามปลายปิด และปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ความรู้ทางด้านสินทรัพย์ดิจิทัลของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล เพื่อทดสอบผู้สนใจโทเคนดิจิทัลว่ามีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด จากเอกสารเรื่อง รู้เขา รู้ระวาง รู้เท่าทัน สินทรัพย์ดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2561) มีคำถามรวม 25 ข้อ โดยกำหนดข้อคำถามในลักษณะเลือกตอบ ถูก - ผิด และกำหนดการให้คะแนนดังนี้ ตอบถูกต้องจากหลักวิชาการได้ 1 คะแนน และตอบผิดจากหลักวิชาการได้ 0 คะแนน โดยใช้การคำนวณความกว้างของข้อมูลแต่ละช่วงด้วยอันตรภาคชั้น (สุรินทร์, 2556) หลังจากนั้นนำคะแนนรวมมาจัดลำดับความรู้ในการประเมิน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มีระดับความรู้มาก มีระดับความรู้ปานกลาง และมีระดับความรู้น้อย ดังนี้คือ

คะแนนระหว่าง 17.00 – 25.00 หมายถึงมีระดับความรู้มาก

คะแนนระหว่าง 9.00 – 16.00 หมายถึงมีระดับความรู้ปานกลาง

คะแนนระหว่าง 0.00 – 8.00 หมายถึงมีระดับความรู้น้อย

ตอนที่ 3 การตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร ได้แก่ การตัดสินใจเลือกประเภทของธุรกิจการเกษตร (อรรถศาสตร์, 2557) เป็นคำถามให้เลือกตอบแบบประเมินค่า (rating scale) คำนวณความกว้างของข้อมูลแต่ละช่วงด้วยอันตรภาคชั้น (สุรินทร์, 2556) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง และน้อย จากระดับคะแนนการตัดสินใจ ดังนี้คือ

คะแนนเฉลี่ย 2.36 – 3.00 หมายถึงระดับคะแนนการตัดสินใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.68 – 2.35 หมายถึงระดับคะแนนการตัดสินใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.67 หมายถึงระดับคะแนนการตัดสินใจน้อย

สมมติฐานการวิจัย มี 4 สมมติฐาน ได้แก่ 1) อายุที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรแตกต่างกัน 2) อาชีพที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรแตกต่างกัน 3) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรแตกต่างกัน 4) ความรู้ในสินทรัพย์ดิจิทัลที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรแตกต่างกัน

Table 1 Samples of members interested in investment in digital assets from Facebook Page.

Source of sample	Number of samples
Binance Thai Community Club	100
Bitcoin Crypto Thailand	100
Bitcoin Thai Community	100
BITKUB หัดเทรด มือใหม่!!!	100
Total	400

การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูล

นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (try out) กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของความรู้เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลตามวิธีของ Kuder-Richardson 20 (KR-20) ได้เท่ากับ 0.84 และการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร เท่ากับ 0.96 จากนั้นนำผลการทดสอบที่ได้มาทำการปรับปรุง แก้ไข และตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์อีกครั้งก่อนจะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม ความรู้ทางด้านสินทรัพย์ดิจิทัลของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร และการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคน

ดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.)

2) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ความรู้ทางด้านสินทรัพย์ดิจิทัลของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรที่มีการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร ด้วยสถิติการทดสอบค่า t-test และ F-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.01

ผลการทดลองและวิจารณ์

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า ผู้สนใจโทเคนดิจิทัลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 400 ราย

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.30 มีอายุเฉลี่ย 29.15 ปี เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 45.30 โดยมีสถานภาพโสด ร้อยละ 85.50 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 66.00 มีรายได้เฉลี่ย 34,482.47 บาท สอดคล้องกับ อัจฉราพรรณ และ วุฒิยา (2566) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการออม (SSF) และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 30-39 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือเทียบเท่า แสดงให้เห็นว่าคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจในการลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรอาจเป็นเพราะคนรุ่นใหม่มีอายุน้อย มีการศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายและชอบความท้าทายทำให้ตัดสินใจในการลงทุนได้ง่ายกว่า

ความรู้ทางด้านสินทรัพย์ดิจิทัลของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า ภาพรวมผู้สนใจลงทุนโทเคนดิจิทัลมีคะแนนความรู้ทางด้านสินทรัพย์ดิจิทัลเฉลี่ย 15.70 คะแนน ส่วนคะแนนต่ำสุด 9.00 คะแนน และสูงที่สุด 25.00 คะแนน โดยผู้สนใจโทเคนดิจิทัล ร้อยละ 73.50 มีความรู้ทางด้านสินทรัพย์ดิจิทัลในระดับปานกลาง และผู้สนใจโทเคนดิจิทัล ร้อยละ 26.50 มีความรู้ทางด้านสินทรัพย์ดิจิทัลในระดับมาก (Table 2) จากการศึกษาพบว่าประเด็นความรู้ทางด้านสินทรัพย์ดิจิทัลที่ตอบถูกต้องมากที่สุด จำนวน 367 คน (ร้อยละ 91.80) ได้แก่ คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) คือ หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า/บริการ/สินทรัพย์ดิจิทัลอื่นหรือสิทธิอื่นใดได้หากผู้ใช้ยอมรับ เนื่องจากคริปโทเคอร์เรนซีแม้เริ่มเป็นที่รู้จักในเวลาไม่นาน แต่ได้รับความนิยมในภาคการลงทุนของไทยอย่างมาก และ

มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคริปโทเคอร์เรนซีผ่านสื่อต่างๆ เป็นจำนวนมาก ประเด็นที่ตอบถูกน้อยที่สุด จำนวน 286 คน (ร้อยละ 71.50) ได้แก่ โทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุนจะกำหนดสิทธิในการร่วมลงทุนในโครงการหรือสินทรัพย์ใดๆ และผู้ลงทุนจะมีฐานะเป็นเจ้าของบริษัทผู้ออกโทเคน เนื่องจากโทเคนดิจิทัลเป็นการลงทุนรูปแบบใหม่สำหรับผู้สนใจลงทุน อาจทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของข้อมูล รายละเอียดและสิทธิในฐานะผู้ลงทุนโทเคนดิจิทัลไม่มากนัก ทั้งนี้การลงทุนส่วนใหญ่มีความเสี่ยง ดังนั้นผู้สนใจลงทุนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ในสิ่งที่จะลงทุน ซึ่งแต่ละคนจะมีระดับความรู้ในการลงทุนที่แตกต่างกัน แล้วแต่การแสวงหาข้อมูลและประสบการณ์ที่เคยประสบมา สอดคล้องกับงานวิจัยของปริยานันท์ (2565) ศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการลงทุนที่นำไปสู่เป้าหมายในชีวิตของประชากร Generation Y ในเขตจังหวัดนครปฐม พบว่า ความรู้ความเข้าใจการลงทุน ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการลงทุน ความเสี่ยงในการลงทุน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจการลงทุนส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ก่อนการลงทุนนักลงทุนต้องมีความรู้เกี่ยวกับกองทุนโดยเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายในการลงทุน พิจารณาเงื่อนไขการลงทุน สามารถยอมรับความเสี่ยงได้มากแค่ไหน ต้องการผลตอบแทนเท่าไร มีเงินลงทุนมากน้อยเพียงใด หรือมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาหรือไม่ ซึ่งในการลงทุนแต่ละประเภทนั้นย่อมมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันในด้านความเสี่ยงและผลตอบแทน การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้นักลงทุนจัดสรรเงินลงทุนได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายของตนเองที่ตั้งไว้

Table 2 Digital asset knowledge of those interested in digital tokens investment for agribusiness.

(N=400)

Digital asset knowledge of interested individuals in agribusiness digital tokens	Number of people	Percentage
Low level of digital asset knowledge (0.00-8.00 points)	0	0.00
Moderate level of digital asset knowledge (9.00-16.00 points)	294	73.50
High level of digital asset knowledge (17.00-25.00 points)	106	26.50
Mean=15.70 S.D. 3.95 Min=9.00 Max.=25.00		

การตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า ภาพรวมผู้สนใจโทเคนดิจิทัลมีระดับการตัดสินใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.33 เมื่อแยกตามประเภทของธุรกิจการเกษตรจะพบว่า ผู้สนใจโทเคนดิจิทัลมีระดับการตัดสินใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรในระดับมาก ได้แก่ ด้านการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร ค่าเฉลี่ย 2.59 ด้านการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรภายในประเทศ มีค่าเฉลี่ย 2.51 ด้านการตลาดและจัดหาสินค้าเกษตร มีค่าเฉลี่ย 2.50 ด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร มีค่าเฉลี่ย 2.48 และด้านการผลิตสินค้าเกษตร มีค่าเฉลี่ย 2.37 ในขณะที่ผู้สนใจโทเคนดิจิทัลมีระดับการตัดสินใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการบริการธุรกิจเกษตร มีค่าเฉลี่ย 2.31 ด้านปัจจัยการผลิต มีค่าเฉลี่ย 2.27 และด้านสินเชื่อการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 2.17 (Table 3) เนื่องจากผู้สนใจโทเคนดิจิทัลมีความสนใจที่อาจจะตัดสินใจลงทุนในธุรกิจการเกษตรที่มีความเชื่อมโยงกับตลาดและการค้าโดยตรง เช่น การส่งออก การนำเข้า การจัดจำหน่ายสินค้า การแปรรูปสินค้าเกษตร และการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งอาจสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในศักยภาพของธุรกิจเหล่านี้ในการสร้างผลกำไรหรือผลตอบแทนสูง ในทางกลับกันการตัดสินใจ

ลงทุนในธุรกิจการเกษตรประเภทอื่นๆ เช่น ด้านปัจจัยการผลิต การบริการธุรกิจเกษตร และสินเชื่อการเกษตรกลับอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจสะท้อนถึงความไม่มั่นใจหรือขาดความรู้เกี่ยวกับศักยภาพของธุรกิจเหล่านี้ รวมถึงความเสี่ยงในการลงทุนที่อาจมากกว่า ทำให้ผู้สนใจลงทุนรู้สึกไม่มั่นใจในการลงทุนในโทเคนดิจิทัลของธุรกิจการเกษตรกลุ่มนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของชัญญรัช (2556) ศึกษาเรื่องความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนเพื่อพัฒนาธุรกิจกลางสินค้าเกษตรพบว่า ในการดำเนินธุรกิจกลางสินค้าเกษตรมีความเป็นไปได้ในการลงทุน ขึ้นอยู่กับการเพาะปลูกของเกษตรกร ส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตรประเภทพืชผักและจำนวนสินค้า ซึ่งเป็นสินค้าที่เน่าเสียง่ายในการประกอบการสินค้าเกษตรประเภทผัก เจ้าของกิจการจำเป็นต้องควบคุมค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจ และสร้างรายได้ในการจำหน่ายสินค้า เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินกิจการโดยมีสภาพคล่องได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญา (2559) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจทำธุรกิจนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศกัมพูชาพบว่า เป้าหมายของธุรกิจประกอบด้วยผลกำไร ความมั่นคงของธุรกิจ และการเจริญเติบโตของธุรกิจ มีผลต่อการตัดสินใจนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศกัมพูชา โดยสิ่งที่จูงใจให้เจ้าของธุรกิจดำเนินกิจการต่อไป คือกำไร ถ้าธุรกิจไม่มีกำไรก็ไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

Table 3 The decisions of those interested in digital tokens investment for agribusiness.

(N=400)

Type of agribusiness	$\bar{x}$	S.D.	Level of decision making
1. Input providers	2.27	0.500	Moderate
2. Service providers	2.31	0.610	Moderate
3. Farming	2.37	0.469	High
4. Wholesale and retail marketing	2.50	0.532	High
5. Processing and manufacturing	2.48	0.529	High
6. Distribution and logistics	2.51	0.561	High
7. International trade	2.59	0.533	High
8. Agricultural financing	2.17	0.667	Moderate
Total	2.33	0.451	Moderate

Remark: 2.35 – 3.00 = High, 1.68 – 2.34 = Moderate, 1.00 – 1.67 = Low

ผลการทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยกับการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร

จากการศึกษา (Table 4) พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรแตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็นช่วงอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 23 ปี, ช่วงอายุ 24 – 30 ปี และช่วงอายุมากกว่า 30 ปี ค่า p-value เท่ากับ 0.000 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าผู้สนใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรที่มีอายุแตกต่างกันมีการตัดสินใจการลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะช่วงอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 23 ปี ที่มีประสบการณ์ในการลงทุนไม่มากนัก และสามารถยอมรับความเสี่ยงจากการขาดทุนได้เพื่อมีโอกาสได้รับผลตอบแทนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกษิตติ (2564) ศึกษาเรื่องการตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน ทำให้การตัดสินใจลงทุน ในสกุลเงินดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งนักลงทุนที่มีอายุต่างกันนั้น มีความคิด การรับรู้ และพฤติกรรมในแต่ละช่วงอายุมีวิธีการในการทำความเข้าใจในสกุลเงินดิจิทัลแตกต่างกัน

อาชีพที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรแตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็นอาชีพนักเรียน/นักศึกษา งานราชการ และไม่รับราชการ ค่า p-value เท่ากับ 0.021 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการตัดสินใจในการลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรที่แตกต่างกัน เนื่องจากนักเรียน/นักศึกษาที่เป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการลงทุนยังไม่มาก เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ มีการเปิดรับข่าวสารการลงทุน และเข้าใจการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลซึ่งเป็นการลงทุนรูปแบบใหม่ได้ง่าย ทำให้การตัดสินใจลงทุนมีความแตกต่างจากกลุ่มอาชีพอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรินทร์ (2564) ศึกษาเรื่องกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล

ของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพแตกต่างกันทำให้กระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกษิตติ (2564) ศึกษาเรื่องการตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกัน ทำให้การตัดสินใจลงทุน ในสกุลเงินดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกัน พบว่านักลงทุนที่มีอาชีพต่างกันนั้น จะมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทำให้เกิดความต้องการในการตัดสินใจลงทุนที่แตกต่าง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรแตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็นรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท, 10,001 – 20,000 บาท, 20,001 – 30,000 บาท และ รายได้สูงกว่า 30,000 บาท ค่า p-value เท่ากับ 0.036 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรที่มีรายได้แตกต่างกันมีการตัดสินใจในการลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรที่แตกต่างกัน เนื่องจากรายได้เป็นตัวกำหนดความพร้อมและความสามารถในการลงทุน ถ้ามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูง จะส่งผลให้มีโอกาสและความสามารถในการลงทุนมากกว่าผู้มีรายได้ต่อเดือนต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา (2562) ศึกษาเรื่องการตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลของประชากรกรุงเทพมหานคร พบว่าประชากรกรุงเทพมหานครที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกษิตติ (2564) ศึกษาเรื่องการตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักลงทุนที่สนใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลในเขตกรุงเทพมหานครที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ทำให้การตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งบุคคลที่ระดับรายได้สูงบ่งชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการยอมรับนวัตกรรมสมัยใหม่เช่นเดียวกับสกุลเงินดิจิทัล มักจะมีทัศนคติ และการรับรู้การลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยง มากกว่าบุคคลที่มีระดับรายได้น้อย

ความรู้ในสินทรัพย์ดิจิทัลที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรแตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็นระดับความรู้มาก และระดับความรู้ปานกลาง ค่า p-value เท่ากับ 0.000 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรที่มีความรู้ในสินทรัพย์ดิจิทัลที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจในการลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรที่แตกต่างกัน เนื่องจากการลงทุนส่วนใหญ่มีความเสี่ยง ดังนั้นผู้สนใจโทเคนดิจิทัลจึงจำเป็นต้องมีความรู้ในสิ่งที่ลงทุนซึ่งผู้สนใจโทเคนดิจิทัลจะเข้าใจและสามารถเลือกประเภทการลงทุนที่เหมาะสมกับตัวเองได้มากที่สุด เนื่องจากแต่ละคนจะมีความรู้ที่แตกต่างกัน แล้วแต่การแสวงหาข้อมูลและประสบการณ์ที่เคยประสบมา สอดคล้องกับงาน

วิจัยของ ปานระวี (2565) ศึกษาเรื่องการตัดสินใจลงทุนในหุ้นสามัญของพนักงานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านความรู้มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของพนักงานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพร (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพแตกต่างกัน มีการตัดสินใจลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพแตกต่างกัน โดยคนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย มีการตัดสินใจลงทุนในในขั้นตัดสินใจลงทุนน้อยกว่าคนที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง

Table 4 The differences analysis of the decisions in digital tokens investment for agribusiness.

(N=400)

Factors	The decisions in digital tokens investment for agribusiness	
	t/F	P-value
Sex	-3.949**	0.000
Age	11.081**	0.000
Occupation	3.896*	0.021
Marital status	-4.165**	0.000
Income	2.870*	0.036
Knowledge of digital asset	3.812**	0.000

Remark: *: Statistically significant level at 0.05, **: Statistically significant level at 0.01

สรุป

ผู้สนใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 35,000 บาท โดยที่มาของแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากเงินออม ผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรมีความรู้ทางด้านสินทรัพย์ดิจิทัลในระดับปานกลาง มีการตัดสินใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ

ความรู้ในสินทรัพย์ดิจิทัลของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจลงทุนของผู้สนใจโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ดังนั้นปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ความรู้ในสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีการตัดสินใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร และการตัดสินใจของผู้สนใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรที่ได้จากงานวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลให้ผู้สนใจลงทุนโทเคนดิจิทัลในธุรกิจการเกษตร เช่น เกษตรกรและผู้ประกอบการ

ธุรกิจการเกษตรนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจลงทุนต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สนใจมีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นจึงควรมีการอบรม สัมมนา ประชาสัมพันธ์ หรือมีการเผยแพร่ข้อมูลของเทคโนโลยีดิจิทัลทางสื่อต่าง ๆ ที่ผู้สนใจลงทุนใช้ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนเพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจลงทุนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้สนใจเทคโนโลยีดิจิทัลในธุรกิจการเกษตรทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ และสามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการใช้ประโยชน์ของเกษตรกรหรือผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2560. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเกษตร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และแผนปฏิบัติงาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <http://www.khorat.doae.go.th/web/attachments/article/119/%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%AA%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%95%E0%B8%A3-20-%E0%B8%9B%E0%B8%B5-new.pdf> (1 มิถุนายน 2566).

กษิติศ สังข์สีเพชร. 2564. การตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานคร. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin-9/6214>

155031.pdf (1 มิถุนายน 2566).

จอมขวัญ คงสกุล. 2563. FinTech และตลาดทุน หนุนเกษตรกรไทยพลิกมิติใหม่ของเกษตรกรรม. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <https://www.sec.or.th/TH/PublishingImages/Pages/WeeklyReport/DAWeeklyReport20220708.jpg> (1 มิถุนายน 2566).

ชัยญรัช สีชัยมงคล. 2556. ความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนเพื่อพัฒนาธุรกิจกลางสินค้าเกษตร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร. 146 หน้า.

ณัฐพร ภัทรเกษวิทย์. 2561. ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร. 130 หน้า.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2566. มูลค่าซื้อขายตามประเภทบัญชี จำนวนลูกค้า และบัญชีซื้อขาย (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <https://www.set.or.th/th/market/statistics/market-statistics/trading-statistics> (1 มิถุนายน 2566).

นพรินทร์ อินท่า. 2564. กระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานคร (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat17/6214060140.pdf> (1 มิถุนายน 2566).

นิตยา ศิลาเลิศ. 2562. การตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลของประชากรกรุงเทพมหานคร. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin92/6214154741.pdf> (1 มิถุนายน 2566).

ปรียานันท์ ช่วยบุคดา. 2565. ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการลงทุนที่นำไปสู่เป้าหมายในชีวิตของการ

- ประชากร Generation Y ใน เขตจังหวัด นครปฐม. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร. 181 หน้า.
- ปานระวี ชาวสังข์. 2565. การตัดสินใจลงทุนในหุ้น สามัญของพนักงานเอกชนในเขต กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. กรุงเทพมหานคร. 79 หน้า.
- พิชญา ลามจันทิก. 2559. ปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจทำธุรกิจนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศ กัมพูชา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี. 80 หน้า.
- สุภัทร คำมุงคุณ. 2562. การเกษตรสร้างมูลค่าตาม ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <https://library.parliament.go.th/sites/default/files/assets/files/works/academic%20office/radio%20scripts/pdf/2562-03/NALT-radioscript-rr-2562-mar2.pdf> (1 มิถุนายน 2566).
- สุรินทร์ นิยมมางกูร. 2556. ระเบียบวิธีวิจัยทาง สังคมศาสตร์และสถิติ. บัณฑิต ฑู ฎุ, กรุงเทพมหานคร. 280 หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์. 2561. เรื่อง รู้เขา รู้ระวัง รู้เท่าทัน สินทรัพย์ดิจิทัล (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <https://www.sec.or.th/TH/Documents/DigitalAsset/DigitalAssetInvestment-Guide.pdf> (1 มิถุนายน 2566).
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์. 2565. รายงานสรุป ภาวะสินทรัพย์ดิจิทัลรายสัปดาห์. (ระบบ ออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <https://www.sec.or.th/TH/PublishingImages/Pages/WeeklyReport/DAWeeklyReport20220708.jpg> (1 มิถุนายน 2566).
- อรรถศาสตร์ วิเศียรศาสตร์. 2557. บทที่ 2 ระบบ และโครงสร้างธุรกิจการเกษตร. (ระบบ ออนไลน์). แหล่งข้อมูล: https://technology.udru.ac.th/book/astasad/astasad_book_01/astasad_book_01.pdf (10 มิถุนายน 2566).
- อัจฉราพรรณ ชนประชา และวุฒิยา สาทราษฎร์. 2566. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เลือกลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการออม (SSF) และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF). วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา 5 (1):15-30.
- Admin Thai Media PR. 2019. Farmer Model Era 1.0–4.0. (Online): Available Source: <https://www.thaimediapr.com/farmer-model-era-1-0-4-0/> (June 1, 2023).
- Intelligence Team. 2023. Digital Assets Part 1: 'When Thais Turn to Digital Assets'. (Online): Available Source: <https://www.krungsri.com/th/research/research-intelligence/digital-asset-part1-2023> (June 1, 2023).